

The Political Economy of G7 Agreement on Taxes करांवरील जी-७ कराराची राजकीय अर्थव्यवस्था

कर हक्कांचे पुनर्स्थान आणि नवीन जागतिक किमान कर हे कर सुधारणांमध्ये प्रमुख इन्फ्लेक्सिऑन पॉईंट्स आहेत.

जूनच्या पहिल्या आठवड्यात लंडनमध्ये झालेल्या बैठकीनंतर अर्थमंत्री आणि सात (जी-७) देशांच्या मध्यवर्ती बँकेच्या गव्हर्नरांनी जारी केलेल्या संयुक्त सामंजस्याने बहुतेक लोकांना आश्चर्यचकित केले. याचे मुख्य कारण म्हणजे त्यांनी ट्वेंटी (जी-२०) आणि ऑर्गनायझेशन ऑफ इकॉनॉमिक कोऑपरेशन अँड डेव्हलपमेंट (ओईसीडी) देशांच्या प्रयत्नांना जोरदार पाठिंबा दिला. जी-२०-ओईसीडीच्या प्रयत्नांमध्ये अर्थव्यवस्थेच्या

1. जागतिकीकरण आणि डिजिटलायझेशनमुळे निर्माण झालेल्या कर आव्हानांचा सामना करणे आणि
2. जागतिक किमान कर स्वीकारणे

हे दोन उद्दीष्ट समाविष्ट आहे. व्यावहारिक दृष्टीने, याचा अर्थ असा होईल की, मोठ्या बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या अतिरिक्त किंवा अवशिष्ट नफ्याच्या काही भागावर कर आकारणीच्या अधिकारांचे पुनर्स्थान, वेगवेगळ्या कर अधिकारक्षेत्रात त्यांच्या बाजारपेठेतील क्रियाकलापांच्या वितरणाच्या प्रमाणात आणि त्यांच्यावर किमान 15% प्रारंभिक जागतिक किमान कर दर.

- पहिल्या उपायामुळे बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या धोरणात्मक कर नियोजनामुळे गमावलेल्या वार्षिक महसुलाच्या १०० अब्ज ते २४० अब्ज डॉलर्सच्या दरम्यान संभाव्यपणे वाढ होण्यास देशांना मदत होईल,
- तर दुसरा उपाय कॉर्पोरेट करदर कमी करण्यात देशांमधील स्पर्धा थांबवेल आणि शेवटी ही शर्यत तळाशी संपवेल.

एकंदरीत, हे दोन उपाय म्हणजे मूलभूत पावले आहेत जी अर्थमंत्र्यांनी नमूद केल्याप्रमाणे, आवश्यक सार्वजनिक वस्तूंमध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी पुरेसे उत्पन्न गोळा करण्यासाठी आणि कोणत्याही संकटाचा सामना करण्यासाठी अधिक स्थिर कर प्रणाली तयार करण्यास मदत करतील, नागरिक आणि महामंडळे या दोघांद्वारे सरकारांना वित्तपुरवठा करण्याच्या ओझ्याचे अधिक समन्यायी वाटणी सुनिश्चित करून.

मात्र, कर धोरणातील हा बदल अचानक झाला नाही. त्याऐवजी, आंतरराष्ट्रीय कर सुधारणा आणि वर्षानुवर्षे व्यापक वाटाघाटींच्या अजेंड्यात आणि लक्ष केंद्रित करण्याच्या अजेंड्यात झालेल्या मोठ्या बदलांचा हा परिणाम होता. कर सुधारणांच्या अजेंड्यात झालेला बदल महत्वाचा होता कारण

आंतरराष्ट्रीय कर प्रणालीतील सुरुवातीच्या सुधारणांमध्ये अनेक दशकांपासून प्रामुख्याने बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची दुहेरी करआकारणी संपुष्टात आणण्यावर आणि मनी लॉडरिंग कमी करण्यावर भर देण्यात आला होता आणि मोठ्या प्रमाणात ओईसीडी देशांच्या श्रीमंत राष्ट्रांच्या क्लबने त्याचे प्रायोजकत्व दिले होते.

परंतु कर वाटाघाटींमध्ये जी-२० देशांचा समावेश झाल्यानंतर आणि २०१३ मध्ये बेस इरोजन अँड प्रॉफिट शिफ्टिंग (बीईपीएस) प्रकल्प सुरू झाल्यानंतर या सर्वांमध्ये भरीव बदल झाला, ज्यामुळे कर सुधारणांच्या साच्यात लक्षणीय बदल झाला. कर नियमांचा गैरफायदा घेऊन कर भरणे टाळण्यासाठी बहुराष्ट्रीय कंपन्यांनी स्वीकारलेल्या कर नियोजन धोरणांचा संदर्भ देणाऱ्या बीईपीएसने केवळ अजेंडा च विस्तारला नाही आणि सुधारणांचे लक्ष केंद्रित केले नाही किंवा ते मोठ्या प्रमाणात उलटले, पूर्ण करआकारणीच्या नवीन नियमावर पुन्हा लक्ष केंद्रित केले, म्हणजे कोणतेही उत्पन्न करआकारणीपासून वाचू नये.

बीईपीएसने नवीन बहुपक्षीय करार, संस्थात्मक संरचना आणि कर सार्वभौमत्व टिकवून ठेवण्यासाठी आणि पूर्ण कर आकारणी सुलभ करण्यासाठी साधने यांसारख्या अनेक उपायांना सुरुवात केली. हे सुनिश्चित करण्यासाठी आहे की जर एक राष्ट्र कंपनीच्या उत्पन्नावर प्राथमिक कर आकारणीचा अधिकार पूर्णपणे वापरण्यास असमर्थ असेल, तर इतर राष्ट्रांना उर्वरित उत्पन्नावर कर करण्याचा अधिकार मिळेल. सर्वात महत्वाचे म्हणजे, बीईपीएसच्या या उपक्रमामुळे विकसनशील देशांनी डिजिटल कॉमर्समधून मिळणाऱ्या उत्पन्नावर कर लादल्याचा दावा आणि सर्व कर अधिकारक्षेत्रात त्याच्या समन्यायी वितरणाची गरज, ज्यात डिजिटल कंपन्या कार्यरत आहेत, हेही समोर आले.

अशा प्रकारे बीईपीएसने कर सुधारणांवरील दशकांपासून चे आंतरराष्ट्रीय एकमत खंडित केले आहे आणि ते एका नवीन इन्फ्लेक्सॉन बिंदूवर ढकलले आहे. तथापि, जी-७ देशांच्या भूमिकेतील हा बदल केवळ श्रीमंत देशांमध्ये अतिरिक्त कर गोळा करण्याच्या ताबडतोब गरजेमुळे भाग पाडले लागला गेला आहे, असे मानणे चूक ठरेल. उलट, कर सुधारणांच्या जी-७ दृष्टिकोनातील बदलबहुतेक व्यापार आणि वाणिज्यातील मोठ्या तांत्रिक बदलांमुळे भाग पाडले गेले ज्यामुळे कर मोबिलायझेशनच्या प्रयत्नांना नवीन आव्हाने उभी राहिली.

तंत्रज्ञानाच्या आघाडीवर कर मोबिलायझेशनला सर्वात गंभीर धोका म्हणजे डिजिटल अर्थव्यवस्थेचा तीव्र विस्तार. यामुळे उत्पादक अर्थव्यवस्थांमधील कर अधिकार आणि उत्पन्नाच्या वाटपासंबंधी आंतरराष्ट्रीय स्तरावर स्वीकारलेल्या अनेक तत्वांना जवळजवळ निरर्थक बनवले गेले आहे, जे बहुतेक विविध कर अधिकार क्षेत्रात कंपन्यांच्या शारीरिक उपस्थितीवर आधारित आहे. तथापि, नवीन डिजिटल तंत्रज्ञान कंपन्यांना कर अधिकारक्षेत्रातूनही महसूल मिळविण्यास सक्षम करते जिथे त्यांची शारीरिक उपस्थिती नाही. म्हणूनच, या नवीन कराराची गरज आहे की विविध बाजार कार्यक्षेत्रात कर आकारणी हक्क आणि

उत्पन्न वाटपावरील नियम बदलण्याची गरज आहे. जी-७ देश आणि डिजिटल अर्थव्यवस्था या दोन्हींसाठी हे महत्त्वपूर्ण आहे, कारण या जागेत कार्यरत असलेल्या बहुतेक बहुराष्ट्रीय कंपन्या प्रामुख्याने श्रीमंत देशांच्या मालकीच्या आहेत. आणि बहुपक्षीय हस्तक्षेपांमुळे डिजिटल व्यापारावरील राष्ट्रीय करविषयक कठोर कायदे टाळण्यास मदत होईल, जसे भारतासह काही देशांनी नुकतेच केले होते.

त्याचप्रमाणे, जागतिक किमान कर लागू करणे देखील सेवा आणि अमूर्त मालमत्तेच्या व्यापारातून कोणतीही अवाजवी कर गळती रोखण्याच्या गरजेमुळे भाग पाडले गेले. याचे कारण असे आहे की, नवीन डिजिटल तंत्रज्ञान, जे केवळ माऊस क्लिकसह व्यवसाय व्यवहार सक्षम करतात, सरकारांना सेवा आणि अमूर्त मालमत्तेच्या व्यापारावर लक्ष ठेवणे किंवा त्यांचे वास्तविक मूल्य शोधणे अत्यंत कठीण करते, कारण असा व्यापार कस्टम-मेड डिजिटल उत्पादनांमध्ये वाढत आहे ज्यासाठी वास्तविक मूल्य निश्चित करण्यासाठी बेंचमार्क सहज उपलब्ध नाहीत.

हा एक मोठी उणीव आहे ज्यामुळे मोठ्या प्रमाणात कर गळती होऊ शकते कारण सेवांमध्ये आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे मूल्य आता जवळजवळ ६ ट्रिलियन डॉलर्स आहे, जे एकूण जागतिक व्यापाराच्या एक चतुर्थांश आहे. जागतिक किमान कर आकारून, वाढत्या डिजिटल व्यापारातून संभाव्य कर गळती मोठ्या प्रमाणात कमी होईल याची खात्री देश करू शकतात. परंतु नवीन जी-७ कराराचा सर्वात चांगला भाग म्हणजे यामुळे भारतासह विविध देशांमध्ये लागू केलेली थेट कर कपात अनेक दशकांपासून मागे घेण्याच्या आणि अधिक न्याय्य कर प्रणाली सुरू करण्यास मदत होण्याची शक्यता वाढू शकते.

the_thinking_tree3
THRIVING FOR SUSTAINABLE FUTURE